

30/4-90

Stalins politi drepte minst 3,5 millioner

I løpet av 20 år tok Stalins sikkerhetspoliti livet av minst 3,5 millioner Sovjet-borgere. Av disse ble 1,2 million henrettet ved skyting.

~~Stalins~~
korrespondent
GUNNAR FILSETH

Hongkong.

Generalmajor Aleksandr Karbajnov, som tidligere denne uken tiltrådte som sikkerhetspolitiet KGBs talerør utad, opplyser dette i sitt første intervju. Det ble bragt i den japanske storavisen Sankei Shimbun igår.

KGB-generalen røbet at siden 1985, da Mikhall Gorbatsjov lanserte sin perestrojka,

er 30 spioner blitt arrestert og dømt til døden i Sovjet-Unionen. Av disse er 29 blitt henrettet, mens en klarte å flykte til USA. To av de 30 var tidligere KGB-offiserer, og det var en av disse som kom seg unna.

Arkiv-granskning

General Karbajnov sier i intervjuet at han kan «formelt gjøre kjent» at 3,5 millioner ble likvidert av Stalins sikkerhetspoliti, NKVD, i perioden 1934–1954. Tallet er fremkommet ved en granskning av NKVDs arkiver som nå er gjennomført.

Derimot mangler en tilsvarende oversikt over henrettelser og likvidasjoner som ble gjennomført av NKVDs forløpere, GPU og OGPU, under Stalin-tidens tidligere faser.

De blodige årene

Omtrent halvparten av likvidasjonene fant sted under de omfattende utrenskninger som Stalin satte i verk i årene 1937 og 1938. 1,2 million døde foran offisielle eksekusjonsplotonger; andre ble tatt av dage på annen måte. 23 000 av dem som ble henrettet var selv NKVD-offiserer som var falt i unåde.

– Det var et ondskapens system som myrdet egne landsmenn i hopetall. Vi må aldri komme tilbake til Stalin-

tidens mørke, sier KGB-generalen.

CIA-kontakter

Ifølge den japanske Moskva-korrespondenten begynte KGBs nye «senter for forbindelser med offentligheten» sin virksomhet tidligere denne uken. Når det gjaldt dagens oppgaver, fremholdt Karbajnov at KGB ønsker å bygge opp et «samarbeidsforhold» med det amerikanske CIA når det gjelder organisert internasjonal forbrytervirksomhet som terrorisme og narkotikatrafikk.

To tidligere KGB-generaler besøkte USA ifjor sommer for å sondere mulighetene for et fremtidig samvirke mellom de to rivaliserende organisa-

sjonene, opplyste Karbajnov, og tilføyde i intervjuet:

– Jeg har selv et ønske om å ta kontakt med CIAs ledere og utveksle så mye informasjon som mulig.

KGBs organisasjon

For første gang har også en av KGBs toppledere skissert organisasjonsstrukturen til Sovjet-Unionens fryktede hemmelige politi, skriver den japanske Moskva-korrespondenten i sitt referat av samtalen.

Det såkalte Femte direktorat, som helt siden Stalins dager har vært ansvarlig for undertrykkelsen av opposisjonelle, ble oppløst da KGB ble omorganisert ifjor høst, ifølge Karbajnov.

Den er blitt erstattet med en ny avdeling for «vern om Sovjet-Unionens konstitusjonelle system» som skal motarbeide illegale elementer som ønsker å styrte Sovjet-systemet med makt, tilføyer han.

– KGB vil ikke lenger ha hånd om etniske problemer, sier generalen videre.

Ifølge Sankei Shimbun opprettholder KGB fortsatt to gigantiske etterretningsapparater: 1. administrative avdeling som kontrollerer et nett av hemmelige agenter over hele verden, og 2. administrative avdeling, som driver kontrapionasje mot utlendinger og Sovjet-borgere på det hjemlige plan.

102245